

TULI EI POLTA TUTTUANSA

...

HEIMOANSA HERJAELE

...

30

...

30 VUOTTA

AMMATISSA, JOTA EI OLE OLEMASSA

30 years by the flames

SEPPÄMESTARI JOUKO NIEMINEN

...

ALAKOULUSSA OLEVA SISARENI PÄÄTTI SIVISTÄÄ
NELIVUOTIASTA PIKKUVELJEÄÄN JA TARJOTA HÄNELLE
IKIMUISTOISEN KULTTUURIELÄMYKSEN. KOULUN
VOIMISTELUSALISSA OLI KIERTÄVÄNÄ ELOKUVANÄYTÖKSENÄ
NEUVOSTOLIITTOLAIS-SUOMALAISVALMISTEINEN SAMPO-
ELOKUVA. KALEVALAN HAHMOT VYÖRYIVÄT VALKOKANKAALLA
KUNNES VIIMEIN KOITTI TARINAN HUIPENTUMA – SAMMON
TAONTA. LEISKUVAT LIEKIT, VASAROIDEN PAUKE JA MUSTAT
NOKISET MIEHET VERENKARVAISEN LOIMOTUKSEN KESKELLÄ
OLIVAT KUITENKIN LIIKAA – SIVISTYS KARISI PIENESTÄ
KATSOJASTA JA HÄN PAKENI KOULUN KEITTIÖÖN. JOTAIN SILTI
SAAVUTETTIIN – ELÄMYS OLI IKIMUISTOINEN. YKSITYISKOHTIA
MUISTAMATTAKIN TAVOITAN YHÄ TUNNELMAN, JOKA LÖI
MERKKINSÄ PIENEN POJAN TAJUNTAAN.

...

OLISIHAN SITÄ
SAATTANUT RYHTYÄ
PUUSEPÄKSI.

VUONNA 1990 YSTÄVÄNI esitteli minulle Washington Cathedraalia, Yhdysvaltojen kansallispyhäkköä Washington DC:ssä. Vierailukohde valittiin, koska siellä on loistava kokoelma Samuel Yellinin, erään tunnetuimman 1900-luvun amerikkalaisen taidetakojan, töitä. Kirkossa on esillä myös muiden kädentaitajien, kivenhakkaajien, puuseppien, lasitaiteilijoiden, ym. töitä. Ystäväni kertoi, kuinka kirkon oppaat kertovat laveasti vierailijoille kaikista näistä upeista töistä seistessään suuren takorautaisen tilanjakajaseinän edessä. Koskaan kukaan oppaista ei kuitenkaan mainitse mitään näistä taontatöistä, ikään kuin ne olisivat vain joitain rakenteita, jotka ovat syntyneet ilman ihmiskäden kosketusta. Eräs englantilainen vanhemman polven kollega kertoi

60-luvun lopussa olleensa täysin varma, että hän on maailman viimeinen seppä.

AIKANAAN SUOMEN KUVALEHTI listasi 100 suosituinta ammattia. Sadannella, eli viimeisellä sijalla oli paimen. Listalla ei ollut seppää. Seuraavan kerran, kun lista laadittiin, oli sille päätynyt yleismaininta käsityöammatit – ei seppää eikä muitakaan erikseen mainittuina. Artikkelin kuvitukseen oli kuitenkin päätynyt minun kuvani, jossa seison alasimen takana.

30 VUODEN AIKANA olen kuullut lukemattomia kertoja kysymykset: ”Kauankos olet harrastanut tätä hommaa?”, ” Elääkö tällä?” Ja kannustavat toteamukset: ”Hienoa että tällaista perinnetyötä vielä tehdään” ja ”Käsityöammatit ovat taas tulossa muotiin.” Aivan äskettäin, viedessäni tekemiämme

kaiteita maalattavaksi maalaamossa kysyttiin, mistä nämä on irrotettu – ikään kuin kukaan nykyään ei tekisi vastaavia vanhaa mallia olevia töitä. ON TOTTA ETTÄ taonta- ja sepäntyö ammattina oli hyvin lähellä mennä manan majoille, ellei yllättäen ja yhtäaikaisesti ympäri maailmaa olisi virinnyt halu pelastaa sitä. Se on vaatinut suurta innostusta ja altista mieltä jakaa osaamistaan kaikille halukkaille. En tiedä toista ammattikuntaa, joka olisi yhtä valmis jakamaan tietotaitoaan keskuudessaan. Olen myös maailmalla kiertäessäni nähnyt, että ammatti on vankasti ajassa

kiinni ja pystyy tarjoamaan ainutlaatuisia vaihtoehtoja rakennetun ympäristön suunnittelulle.

NYT 30 VUODEN JÄLKEEN voin kuitenkin todeta, että olen elättänyt itseni tällä työllä ja pystynyt jopa työllistämään ihmisiä.

TÄMÄ KIRJA ON yhteenveto tekemisistäni kolmenkymmenen vuoden ajalta ja samalla kiitos niille asiakkaille, jotka ovat olleet mukana pitämässä yllä sepän ammattia ja saaneet minut joka aamu lähtemään pajalle. Maailma olisi aika erinäköinen paikka ilman metallien käsittelyn taitoa.

HELSINGISSÄ TAMMIKUUSSA 2013

SEPPÄMESTARI JOUKO NIEMINEN

FESIGN OY JE.NIEMINEN@FE.FI WWW.FE.FI

MIKSI MINUSTA TULI SEPPÄMESTARI,
JOKA KIERTÄÄ YMPÄRI MAAILMAA
KANTAEN KALEVALAISTA TULTA
MATKASSAAN, TIETÄEN TAI
TIETÄMÄTTÄÄN? MONI ASIA ON
AVAUTUNUT, MONI ON YHÄ PEITOSSA
JA EHKÄ PYSYYKIN, MUTTA JONNEKIN
SYVÄLLE ON SE NAULA ISKETTY,
JOHON ELÄMÄNLANKA ON SIDOTTU JA
JOSTA SE AUKI KERIYTYY.

...
TIE
...

• • •

SYNNYIN LAUKAASSA V. 1961. Isä oli rautatieläinen ja äidillä oli pieni käsityöliike. Lapsuudessani en muista, että käsityötä olisi mitenkään erikseen mainittu omassa yhteydessään – oli vain töitä ja askareita, joita maalaisympäristössä osattiin ja piti osata tehdä. Ehkä siksi mikään kädentaito-ammatti ei ollut edes suunnitelmassa, kun ammatinvalinnan aika koitti. Lekaa opin heiluttamaan kuitenkin jo koulupoikana topparoikassa radanrakennustöissä. SATTUMALTA LÖYSIN ITSENI Savonlinnan kotiteollisuuskoulun kovien materiaalien osastolta opiskelusta metallisepäksi. Osasto oli ollut toiminnassa vasta yhden lukuvuoden ja opetuksen ja välineiden puutteet korvattiin palavalla innostuksella alaa kohtaan. Suurin anti opinnoista lienee ollut se, että helposti innostuva opettajamme marssitti eteemme hyvinkin erilaisia

materiaaleja kokeiltaviksi. Painosorvaus, metallivalut, metallinpakotus, keramiikka, puutyöt – kaikista ehdittiin hankkia jonkinlaiset perusteet, joita on ollut helppo täydentää vuosien varrella. Ainoastaan kysyessäni taonnan hienouksista ja joistain erityismenetelmistä sain vastaukseksi: ”Ne ovat niin vanhoja työmenetelmiä, ettei niille nyky maailmassa ole enää tarvetta, joten turha tuhlata aikaa niiden opetteluun.” Aikaa myöten tämä näkemys on tullut kumottua monta kertaa.

OPINTOJEN JÄLKEEN OLIN onnekas työllistyessäni sepänpajaan. Työpaikka oli Espoolainen Taidetakomo M. Viljanen, joka jatkoi pitkää ja ansiokasta pajatoimintaa, jonka oli 1900-luvun alkupuolella aloittanut seppämestari Valfrid Koski. Vuosien aikana tutustuttuani taontatyöhön Suomessa rohkenen nyt väittää, että Koski oli ehkä oma-

• • •

• • •

peräisimpiä sen ajan ammattilaisten joukossa. Selkeästi omaperäistä suunnittelua ja malleja, joita valmistettiin piensarjoina hyvin suunnitelluilla työkaluilla ja huolellisesti viimeisteltynä. Siinä kiteytettynä kaikki, mitä hyvän sepän täytyy osata kehittyäkseen ja menestyäkseen ammatissaan. SEPÄN OPPISOPIMUS KESTI puolitoista vuotta. Seppäkisällin ammattitutkinnon suoritin 1985 ja saman vuoden lopulla perustin oman yrityksen. 1986 alussa yritykseen tuli mukaan samassa pajassa työskennellyt kollegani Jarmo Anttila. Kahdeksankymmentäluvun loppupuolella täydensin osaamistani Taideteollisen korkeakoulun yleisen opetuksen linjalla ja metallitaiteen täydennyskoulutuksessa, jonka vetäjänä toimi kultaseppä Matti Mattsson. Matin omaperäinen suhde tekemiseen, taiteeseen ja opettamiseen avasi omaan ajatteluun uusia näkökulmia, jotka ohjasivat työtäni siitä eteenpäin. Kaikki ei

ole aina sitä miltä näyttää, tai sen halutaan näyttävän – taulua katsellessa voi joskus kurkistaa sen taaksekin.

SEPPÄMESTARIN AMMATTITUTKINNON SUORITIN 1990 ja samana vuonna perustettiin kolmen sepän toimesta Taontapaja Rauta-Aika. Yritys joka näytti osaltaan suuntaa, johon sepäntyö ja taidetaonta lähtivät kehittymään Suomessa ja toimi kymmenen vuoden ajan esikuvana monelle nuoremmalle aloittavalle sepälle.

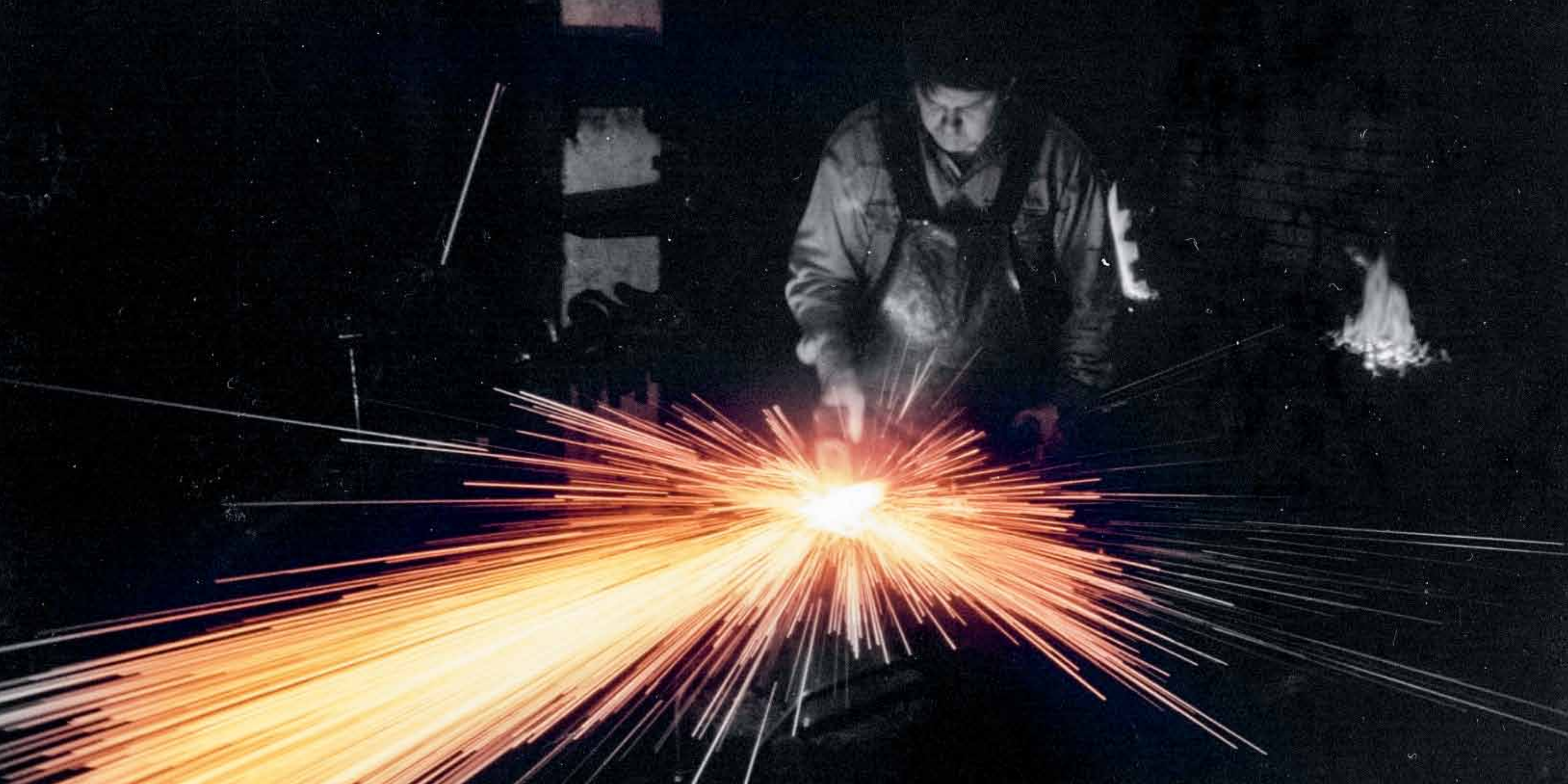
VUONNA 2000 SIIRRYIN toimimaan yksin oman yritykseen. Piti irtaantua vahvaksi tuotemeriksi muodostuneesta nimestä ja alkaa luoda omaa nimeä ja tuotetta. Nyt voin todeta, että sen rakentaminen ei taustoista johtuen ollut helppoa, mutta se on onnistunut. Tällä hetkellä työllistän vakituisesti kaksi työntekijää, mikä ei kuulosta paljolta, mutta taidanpa silti olla alani suurimpia työnantajia Suomessa.

• • •

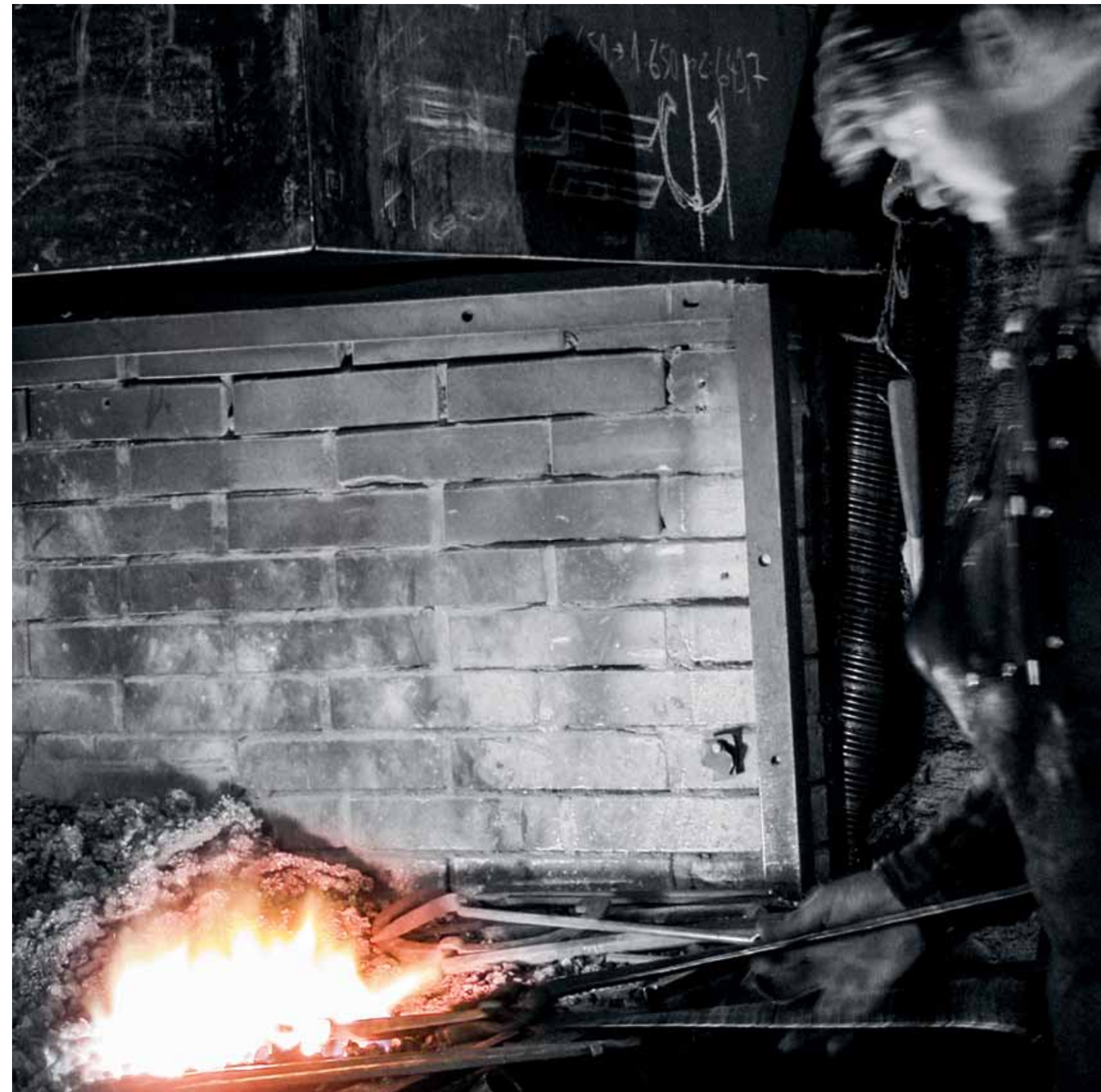
TULI KUUMENTAA TERÄKSEN, MUTTA
SE SAA MYÖS TAKOJAN HEHKUMAAN.
JOSSAIN VAIHEESSA MINULLE KÄVI
NIIN, ETTÄ TYÖNSIN TERÄKSEN
MUKANA MYÖS ITSENI AHJON
HEHKUVAAN HIILLOKSEEN. EN TIEDÄ
MILLOIN SE TAPAHTUI, SILLÄ NUORI
MIELI PALAA SAMALLA VOIMALLA
KUIN TULI AHJOSSA, MUTTA NYT
HUOMAAN NIIN KÄYNEEN.

TYÖKAPPALEEN MOLEMMISSA PÄISSÄ
PALAA TULI, JOTA ON OPITTAVA
HALLITSEMAAN NIIN, ETTEI SE YKSIN
MÄÄRÄÄ TYÖN KULKUA, MUTTA SILTI
PALAA SUURIMMALLA TARVITTAVALLA
LIEKILLÄ. SAMALLA KUN OLEN OPPINUT
KUUMENTAMAAN TERÄSTÄ OIKEIN JA
MALTILLISESTI ON OMAANKIN PALOON
TULLUT TASAISEMPI, RAKENTEITA
RIKKOMATTOMAMPI VIRE.

...

VUONNA 1988 TAPASIN vuosikymmeniä USA:ssa vaikuttaneen ja mainetta saaneen hopeaseppä Heikki Sepän. Istuimme Taide-teollisen korkeakoulun opiskelijakahvilassa ja Heikki, karvalakki nurinpäin päässään, kysyi olisinko kiinnostunut yhteyksistä Amerikkaan. Hän sanoi myös, että jos sen verran löytyy kielitaitoa etteivät orjaksi myy, niin hän hankkii minulle niitä. Jonkin ajan kuluttua sain kirjeen, jossa oli yhteystiedot National Ornamental Metal Museumin johtajalle Jim Wallacelle. Siitä avautuivat portit maailmalle.

TOINEN KANNUSTAJA OLI Kauko Moisio, ammattilaisten arvostama seppä, joka oli ehkä tunnetumpi Keski-Euroopassa kuin Suomessa. Kauko sanoi, että maailmalle

pitää lähteä ja sinne ei pidä mennä töitään häveten. Ensin rinnalle ja sitten kirkkaasti ohi.

HIENO KANNUSTIN ON myös ollut (muistaakseni) Arttu Brummerin toteamus, että kansainvälisyyttä on myös se, että me itse menemme maailmalle ja kerromme mistä olemme kotoisin.

1989 OLI ENSIMMÄINEN kerta kun maailmalle lähtö toteutui käytännössä. Cardiffissa, Walesissa järjestettiin suuri seppäkonferenssi (The First International Festival of Iron) johon osallistui ainakin 200 ammattilaista ympäri maailman. Viikon ajan loistavia esitelmiä, näyttelyjä sekä työnäytöksiä alan tunnetuimmilta tekijöiltä. Löysin myös itseni Cardiffin konserttitalon

...

...

estradilta ensimmäistä kertaa englanniksi luennoimassa omasta työskentelystäni osallistujille järjestetyssä vapaassa forumissa. Tapahtuma avasi aivan uuden näkökulmaan tekemiseen. Tärkein anti kuitenkin oli tutustuminen muihin tekijöihin ja kontaktit sekä sieltä alkaneet ystävyysuhteet, joiden avulla maailmalla liikkuminen tuli paljon helpommaksi.

JÄSENYYS KANSAINVÄLISESSÄ ammattilaisyhteisössä avasi monia ovia. 1990 osallistuin A.B.A.N.A:n (The Artistic Blacksmith Association of North America) joka toinen vuosi järjestettävään tapahtumaan. Siellä solmittuja kontakteja hyödyntäen oli mahdollisuus kiertää kuukausi ympäri mannerta tutustumassa paikallisiin pajoihin ja tekijöihin. 1991 Aachenissa, Saksassa oli seuraava

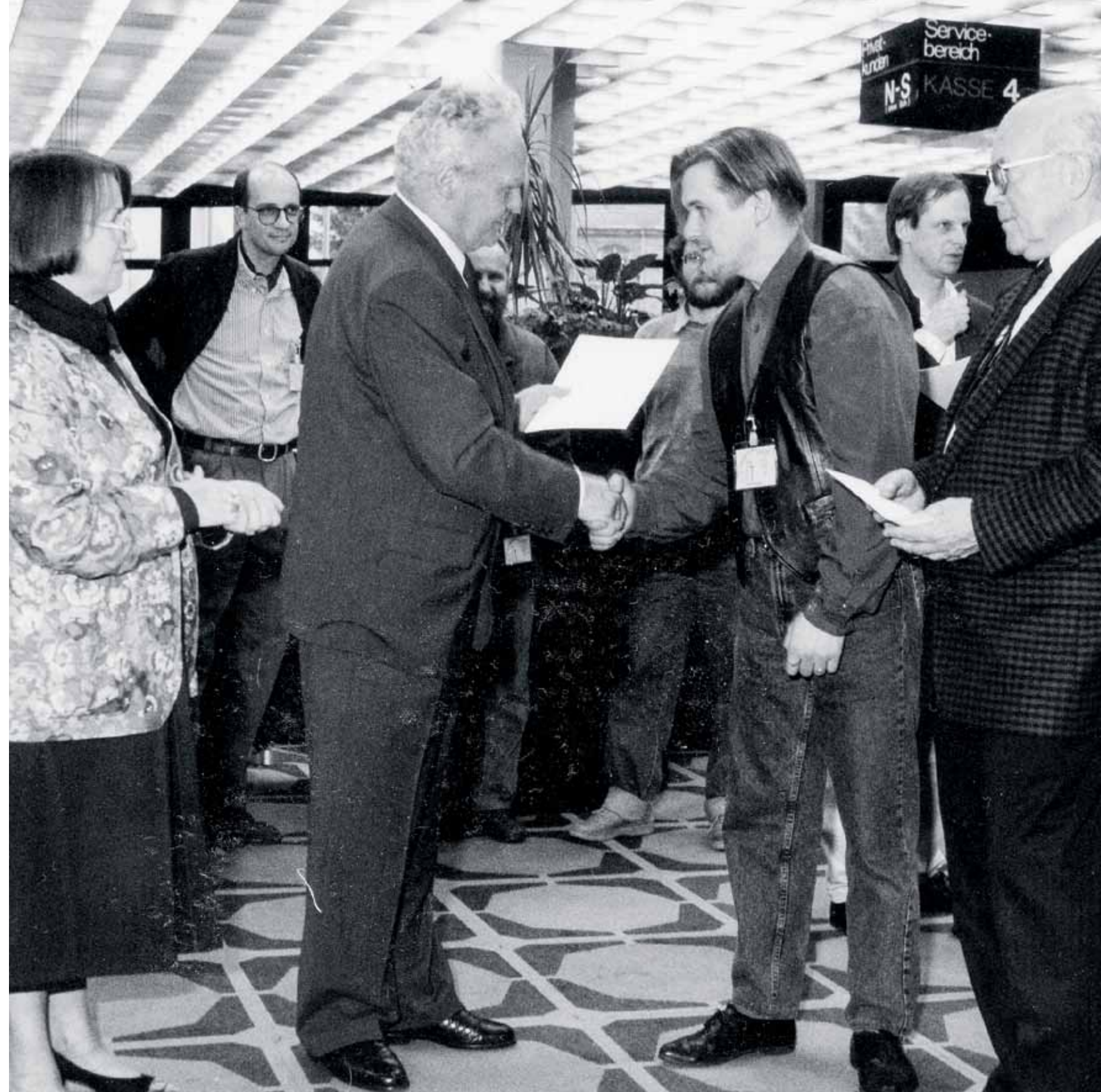
tapahtuma jonka yhteydessä sain kolmannen palkinnon jurytetussa näyttelyssä. Seuraavaksi tuli vuoroon olla itse kutsuttuna luennoijana konferensseissa. Carlisle, Englannissa 1996, Fareham, Englanti 2000, Etelä-Koreassa vuosina 2002 ja 2003, kaksi kerta USA:ssa vuonna 2004. Näistä toinen oli vastaava tapahtuma josta v. 1990 kaikki lähti liikkeelle.

YKSI IKIMUISTOISIMMISTA tapahtumista on vuodelta 2011, jolloin puolalainen ystäväni Ryzard Mazur Wroclavista kutsui yli 40 seppäystäväänsä ympäri maailman viettämään kymmenen päivää yhdessä taonnan merkeissä. Tapahtuman kruunasi Silesian Hantwerkskammerin myöntämä kunniamerkki ansioituneesta toiminnasta ammatissa.

...

PAPERIVEITSI
DAMASKOITU
TERÄS 1989

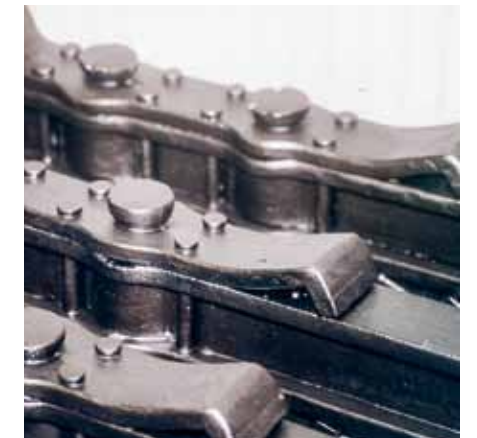
PALKINTOJENJAKO-
TILAISUUS
AACHENISSA 1991

...

MERKITTÄVIN KOTIMAAN ulkopuolella saamani tunnustus on ollut voitto kansainvälisessä suunnittelukilpailussa vuonna 1998. Etelä-Englantilainen Farehamin kaupunki julkisti tuolloin suunnittelukilpailun kaupungin keskustan kävelykatualueelle sijoitettavista taotusta kadunkalusteista ja erilaisista vapaista veistoksista. Kilpailun teemana oli Henry Cort. Hän kehitti teräksen putlausmenetelmän, joka mullisti teräksenvalmistuksen 1700-luvulla. Kilpailussa oli sääntönä että teokset tuli valmistaa 1700-luvun työmenetelmin ja materiaalein, joita silloin oli saatavilla. Englannissa val-

mistetaan yhä putlausmenetelmällä terästä, joten se oli teosten päämateriaali. Kilpailuun osallistui yli sata suunnittelijaa, yli 700 ehdotuksella. Toteutettaviksi valittiin kuusi työtä, joiden joukossa oli ehdotukseni vesiveistoksesta. Työni koostui 16 taotusta pilarista joiden huipulla olevat pronssiset ja kupariset kulhot valuttivat vettä alaspäin. Teoksen nimi oli "Tipping Scales". Työ valmistettiin Suomessa ja kävin itse työryhmän kanssa asentamassa sen paikoilleen v. 2000. Erittäin mittava ja uhkarohkea hanke johon tuli heittäytyttyä rohkeasti mukaan uskoen että kaikki on mahdollista.

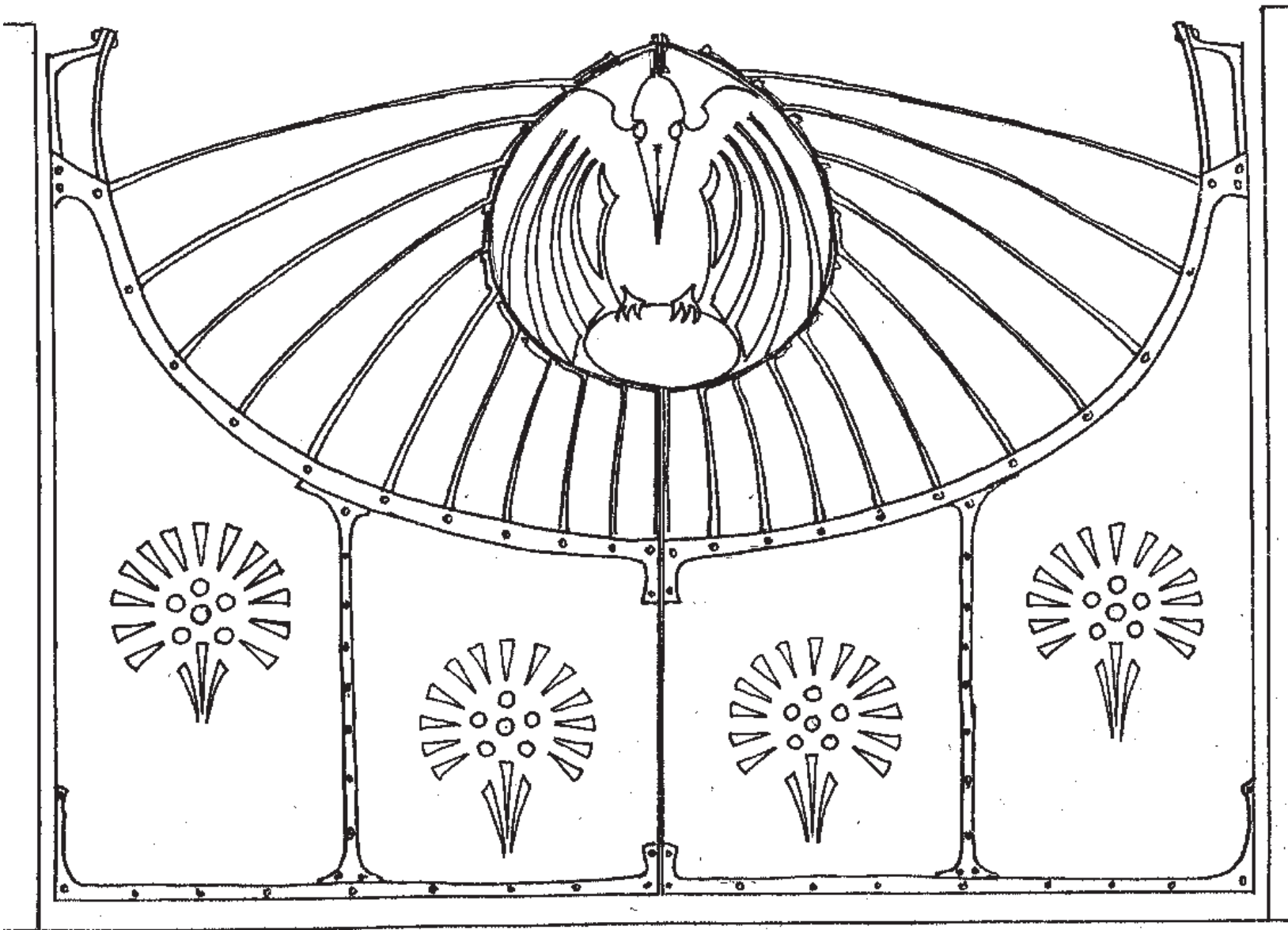
...

KANSAINVÄLISYYS ON
OLLUT TEKEMISEN SUOLA.
AINA MATKUSTAESSANI
OLEN NÖYRÄSTI TULLUT
HATTU KOURASSA KOTIIN.
ON OLLUT HIENOA OPPIA
MAAILMALTA UUSIA ASIOITA
JA PARHAIMMILLAAN
JAKAA OMAA OSAAMISTAAN
ETEENPÄIN.

...
TAONTA
...

...

TAONTA- JA SEPÄNTYÖ työmenetelmänä ovat vaativa ammatti. Käsityömaisesti toteutettuna se edellyttää tuntemusta hyvin monesta osa-alueesta. Sepän täytyy olla samanaikaisesti metallurgi, rakennesuunnittelija ja muotoilija. Eri metallintyöstötekniikat pitää hallita tai ainakin tietää, kuinka voi hyödyntää niitä töissään.

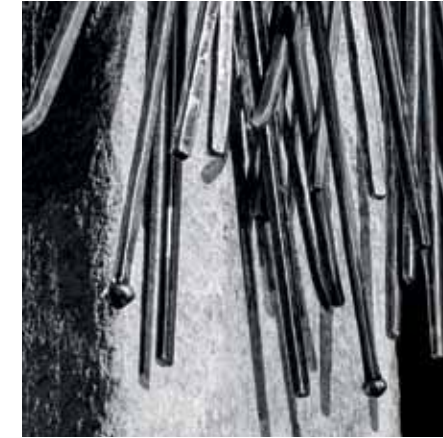
TAONNALLA ON HYVIN raskas perinteen painolasti, josta irtaantuminen on erittäin vaikeaa. Yleisimmin taonta mielletään renessanssi- ja rokokoo- ja barokkityyliin. Suomessa taonnan kohokohta oli kansallisromantiikan ja jugendin aika. Funktionalismi tappoi käsityömaisen suunnittelun. Ei niin, että laadukas tekeminen olisi unohdettu, vaan muotoilu pakotettiin tiettyyn kaavaan joka ei enää kaivannut teräksen plastista muovaamista.

TERÄS ON PALKITSEVA materiaali oikeissa käsissä, kun sen mahdollisuudet tiedetään.

...

Se muovautuu hyvin plastisesti ja monet sen tekniikoista ovat jo itsessään muotoa rikastuttavia. Erilaiset niittaukset, lävistyksiset ja sidokset menetelminä jo itsessään voivat toimia koristeina, jos niin halutaan. Taonnan käyttö ei ole itsetarkoitus, mutta sen avulla voi luoda uskomattoman rikkasta muotokieltä. Vaarana on kuitenkin aina, että suunnittelussa hurmioituu tekniikoista niin että työn päätarkoitukseksi muodostuu osaamisen esittely eikä tarkoituksenmukaisuus.

OLEN PYRKINYT SEURAAMAAN aikaa ammatissani – halunnut rikkoa myyttiä, joka sitoo sepäntyötä perinteeseen. Olen aina ollut kiinnostunut uusista tekniikoista ja ideoista sekä materiaaleista, joita voisin hyödyntää omissa töissäni. Suunnittelua voidaan tehdä liidulla ahjon kupuun tai 3-D mallintamalla tietokoneella. Kohde ja tarve määräävät käytettävän menetelmän.

MIKSI VÄLILLÄ TUNTIEN TYÖ JA
VASARAA SÄÄSTÄMÄTÖN VAIVANNÄKÖ
TUOTTAAS TASAPAINOTTOMIA
MÖHKÄLEITÄ. MIKSI TAAS JOSKUS
YKSI LYÖNTI OIKEASSA PAIKASSA
AVAA PAJAN OVEN JA PÄÄSTÄÄ
AURINGON SISÄÄN.

RANNEKORU

DAMASKOITU TERÄS

1988

...
TYÖ
...

KIRVES

DAMASKOITU TERÄS,

EBENPUU 1995

KOKKIVEITSI

DAMASKOITU TERÄS,

RUOSTUMATON TERÄS, TUOHI 1999

...

TÄMÄ AMMATTI ON tullut tutuksi laajalla skaalalla. Ensimmäisessä työpaikassani teroitettiin isännille vielä auranvantaita takomalla. Olen valmistanut ja kunnostanut rakennus- ja kivityökaluja. Tehnyt puukkoja, kirveitä ja koruja sekä veistoksia. Osallistunut vanhojen purjelaivojen rakentamiseen seppänä, työskennellyt kuvanveistäjien kanssa. Se kertoo kiinnostuksestani työtäni kohtaan ja myös siitä, että maamme pienistä markkinoista johtuen erikoista ammattia harjoittamalla joutuu välillä venymään.

ITSE OLEN PYRKINYT venymään oman ammattini puitteissa, sillä kaikki vähänkin alaan liittyvä on yleensä tervetullutta oppia vastaisuuden varalle. Olen huono opettamaan, joten olen jättänyt sen homman suosiolla toisille ja siksi en ole langennut toisen työn ansaan. Jossain vaiheessa myös päätin, että kun on homman aloittanut, niin se pitää katsoa loppuun asti. Ja jo hyvin varhain ymmärsin, että tarvitaan pitkäjänteisyyttä, koska ammatin huippuvuodet ovat vuosien päässä johtuen hankittavan opin määrästä.

...

KIRJAPUU

"OPI, YMMÄRRÄ, OMAKSU,

UNOHDA" VEISTOS 2009

POWERLINE

CROSSROADS,

VEISTOS 2012

DETALJI

PORTISTA

2013

TUULIVIRI

TERÄS,

ALUMIINI 1989

"KIRKON KUKKO"

PALKINTOVIIRI

KIRKKOPALVELUILLE 2009

YLI KAHTEENKYMMEEN VUOTEEN
MAHTUU PALJON.
ALUSSA USEIMMIN ITSELLE ESITETTY
KYSYMYS OLI - MITEN TEEN.
VÄHITELLEN SE ON MUUTTUNUT
KYSYMYKSEKSI - MIKSI TEEN.
MITÄ ENEMMÄN ON OPPINUT JA
VÄHEMMÄN JOUTUU KYSYMÄÄN MITEN
- JA SITÄ USEAMMIN ON PITÄNYT
ALKAA KYSYÄ MIKSI.

MIKSI TEEN PORTTEJA?

LUOKSENI TULEE ASIAKAS, JOKA HALUAA
ITSELLEEN PORTIN.

HÄN EI EHKÄ HALUA PÄÄSTÄÄ EI-TOIVOTTUJA
VIERAITA ESTEETTÄ TULEMAAN PIHALLEEN,
EHKÄ HÄN HALUAA NÄYTTÄÄ ULKOPUOLISILLE,
ETTÄ NYT TULLAANKIN TALOON EIKÄ
TORPPAAN. EHKÄ HÄN VAIN ON AINA
HAAVEILLUT PORTISTA, JONKA VOI AVATA,
SULKEA JA KULKEA LÄPI.

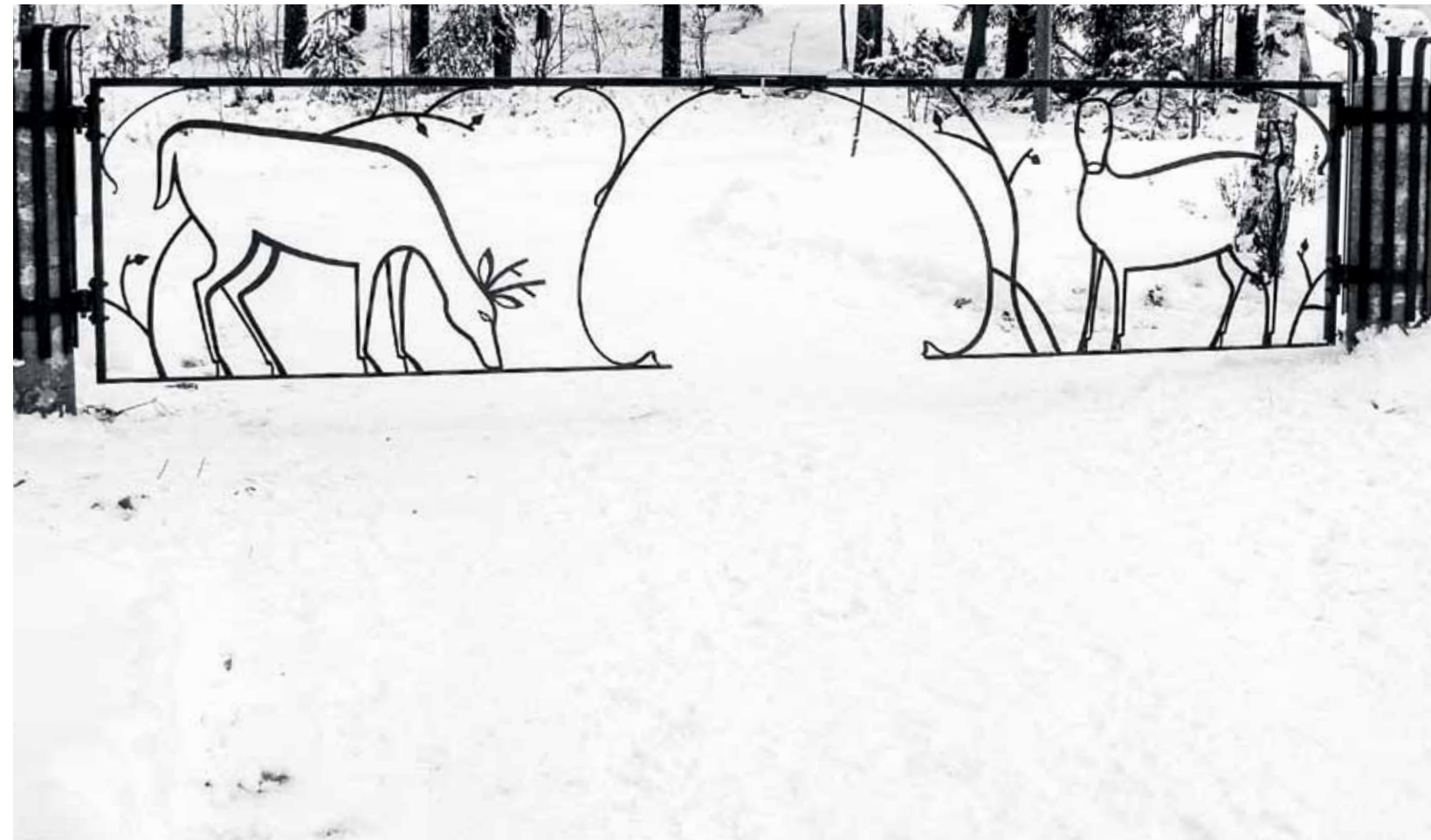
EDELLINEN SIVU *previous page*

PORTTI

VANHA KELKKAMÄKI, PÖLLÖPORTTI

HELSINKI 1990

LOVIISA 1998

PEURAPORTTI

VEIKKOLA 2010

TYÖNI KOOSTUU TÄTÄ nykyä suurimmaksi osaksi rakentamiseen liittyvistä töistä. Portaat, kaiteet, portit mm. ovat työtä, josta pääasiallinen toimentulo syntyy. Metallityön osaamisen lisäksi on yhä enenevässä määrin tullut vaatimus monien muiden osa-alueiden hallinnasta. Rakennus- ja turvamääräyk-

...

set kehittyvät jatkuvasti. Portit halutaan varustaa useimmiten avausautomaatiikalla ja kulunvalvonnalla, joten näiden laitteistojen tuntemus on lähes välttämätöntä. On erittäin mielenkiintoista sovittaa yhteen perinteeseen pohjautuvaa työtä ja uutta elektronista tekniikkaa.

...

EDELLINEN SIVU *previous page* PORTTI

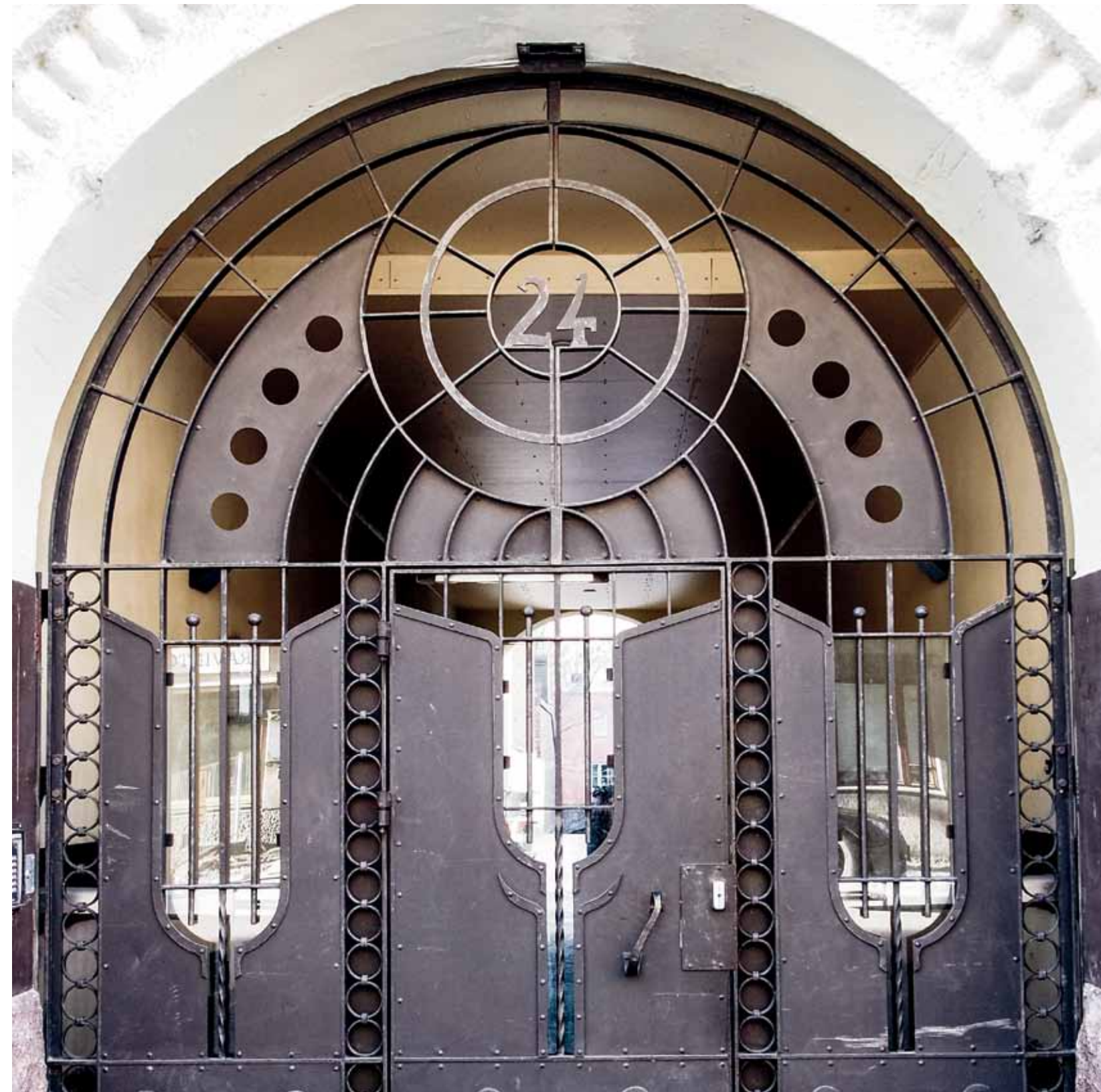
MUNKKINIEMI,

HELSINKI 2008

PORTTI

MARIANKATU 24,

HELSINKI 2008

EDELLINEN AUKEAMA *previous spread*

PORTTI

KAPTEENINKATU 5,
HELSINKI 1996

PORTTI

SIRKKALANKATU
17, TURKU 2006

PORTTI

FREDRIKINKATU 24,
HELSINKI 2008

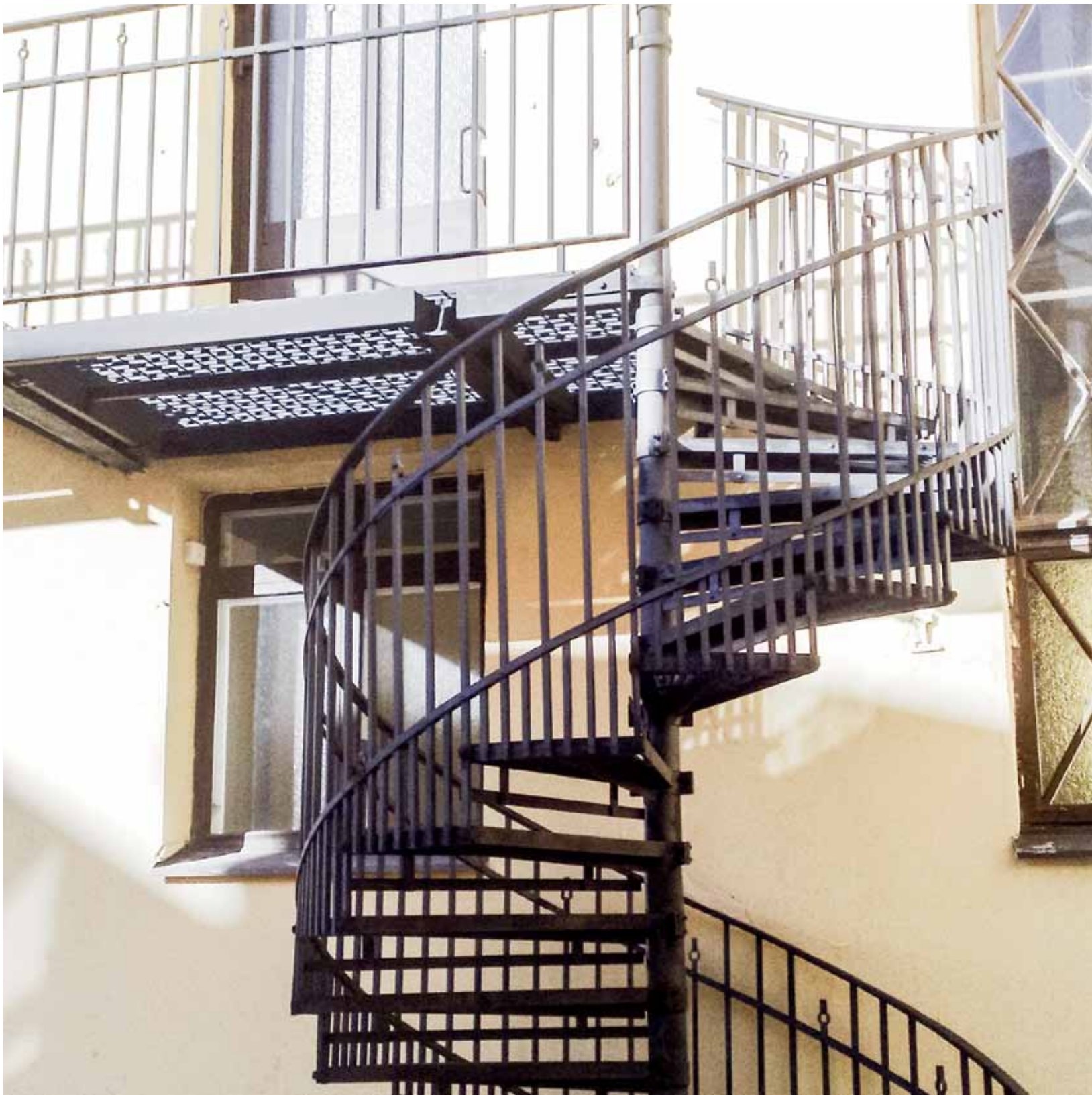
PORTTI

VUORIMIEHENKATU 19,
HELSINKI 1998

PORTTI MARIANKATU 28,

HELSINKI 2005 (ARKKIT.TSTO
KONTIO - KILPIÄ - VALJENTO)

KIERREPORRAS

PORRASKAIDE

PORRASKAIDE

EDELLINEN AUKEAMA *previous spread*

PORTTI

ISO-ROOBERTINKATU,

MARIANKATU 24,

YKSITYISKOTI

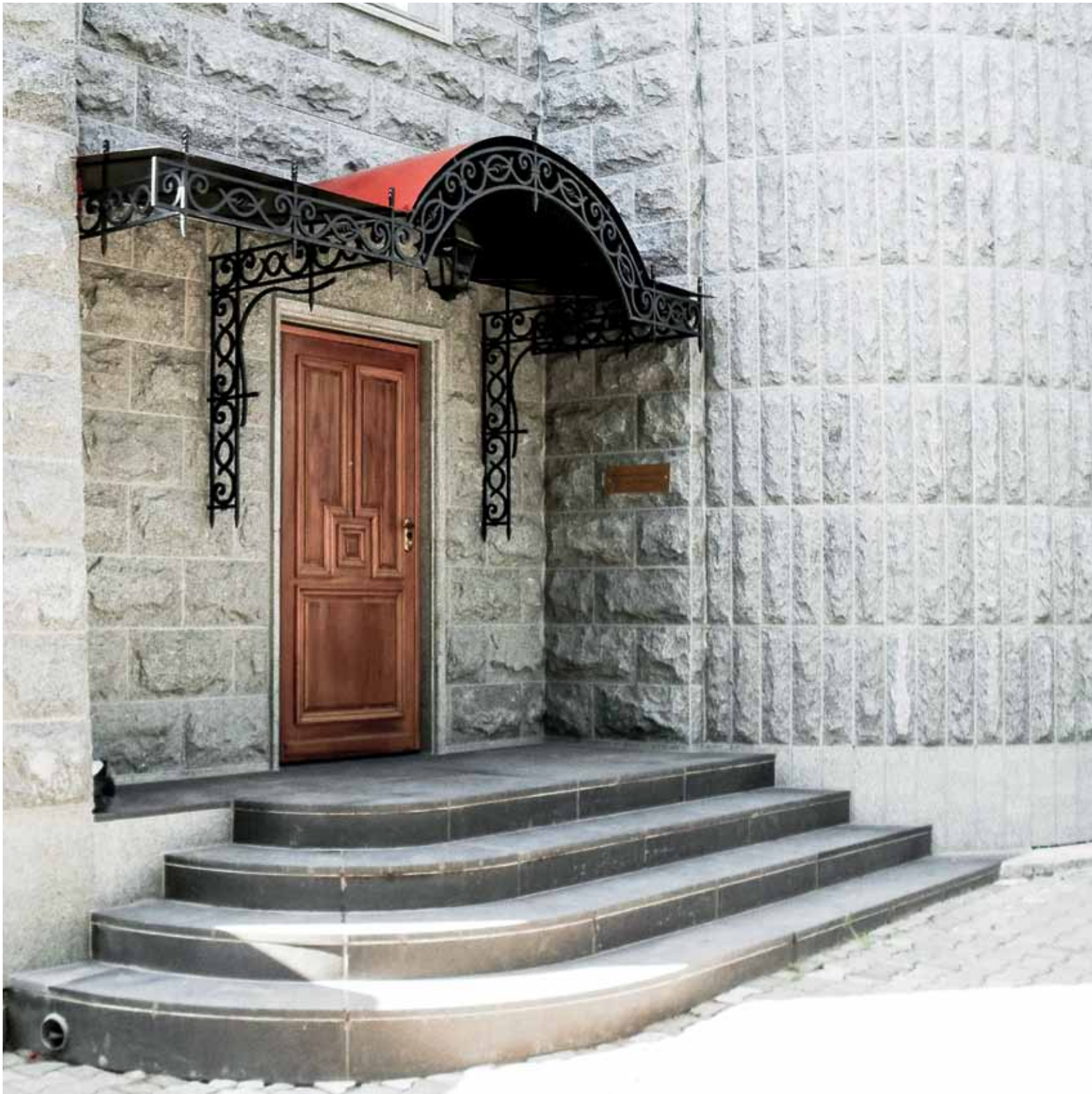
KRUUNUVUORENKATU 3,

HELSINKI 2008

HELSINKI 2009

2009

HELSINKI 2011

OVIKATOS

PIETARI

YKSITYISKOTI 2010

PORTAAT

YKSITYISKOTI

2009

KORJAUSRAKENTAMINEN JA ENTISÖINTI ovat myös tärkeä alue työstä. Tällä hetkellä perusteellisempaa kunnostustarvetta kappavat n. 100-vuotta vanhat kohteet, mikä kertoo hyvin työn kestävydestä. Näissäkin tapauksissa on usein kyse vuosien varrella väärin tehtyjen muutosten korjaamisesta. Varsinaiset rakenteet ovat yleensä melko hyvässä kunnossa, koska materiaalit ovat olleet paremmin korroosiota kestäviä ja ai-

nevahvuuksiltaan tukevampia. Lisäetu korjaustöissä on päästä tutustumaan vanhojen rakenteiden ja pintakäsittelyjen käyttöön. Moni hyvä menetelmä on opittu vanhaa purkamalla. Jos tuote tietyllä tavalla tehtynä saadaan kestävämmän minimissäänkin kymmeniä, saattaka satoja vuosia, niin kannattaa tutkia mikä on perusteena sille ja voiko sitä hyödyntää uusissa kohteissa.

PORTIN ENTISÖINTI

KASARMINTORI,

HELSINKI 2010

PORTIN ENTISÖINTI

LOTTAMUSEO

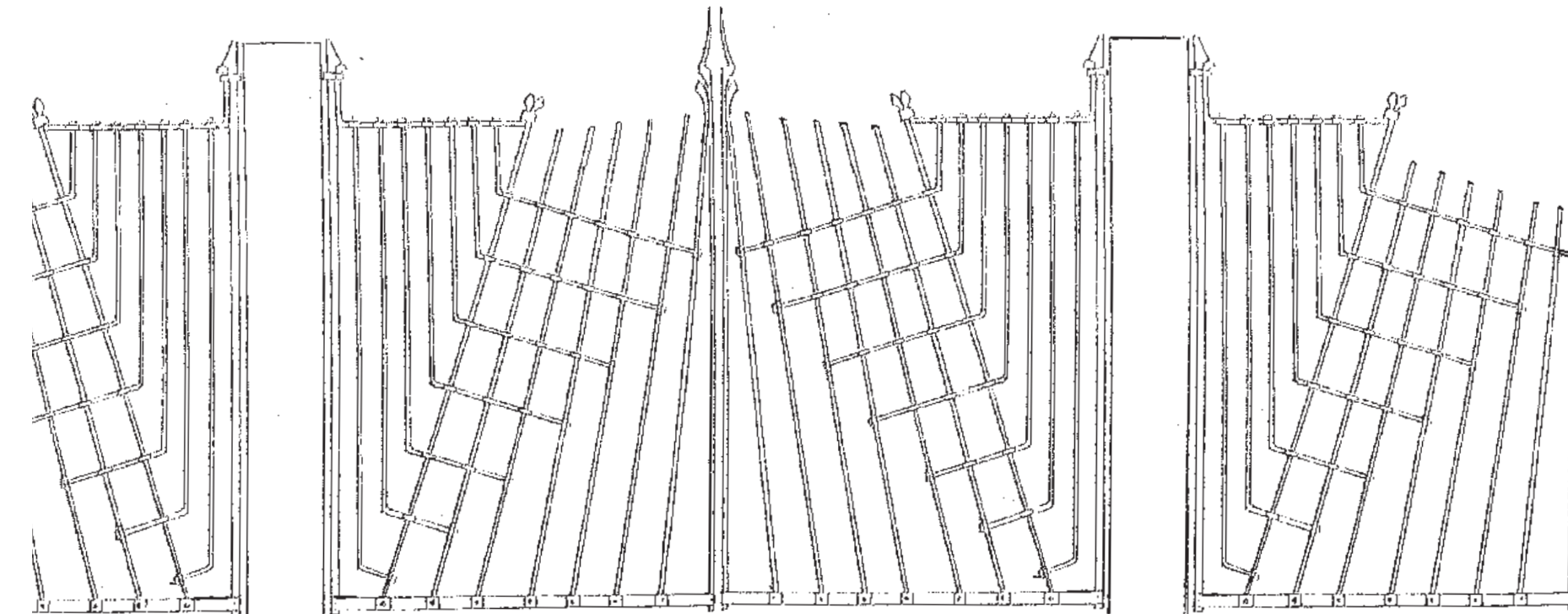
TUUSULA 2011

JOSKUS OVESTA ASTUU SISÄÄN
ASIAKAS, JONKA ELÄMÄSSÄ AIKA
ON PYSÄHTYNYT, PYSTYTTÄNYT
MERKKIPAALUN ELÄMÄ ENNEN TÄTÄ JA
TÄSTÄ ETEENPÄIN.

KUOLEMA, KUTSUMATON VIERAS, JOKA
VÄLILLÄ OJENTAA KYLMÄN KÄTENSÄ
JA VIE MUKANAAN ODOTTAMATTA
NE, JOISTA EMME VIELÄ HALUAISI
LUOPUA.

SURUSTA RAKENNETAAN KUVA.

KONKREETTINEN MERKKI,

JOKA KERTOO, ETTÄ

AIKA PYSÄHTYI

VAIN SILLÄ KOHTAA.

...

TAITO

...

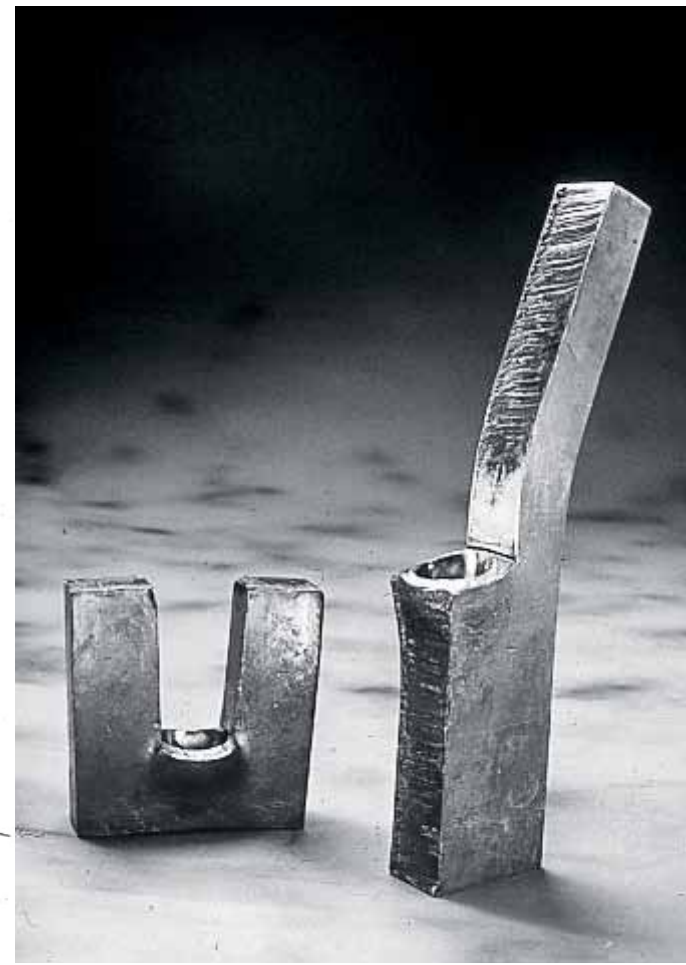
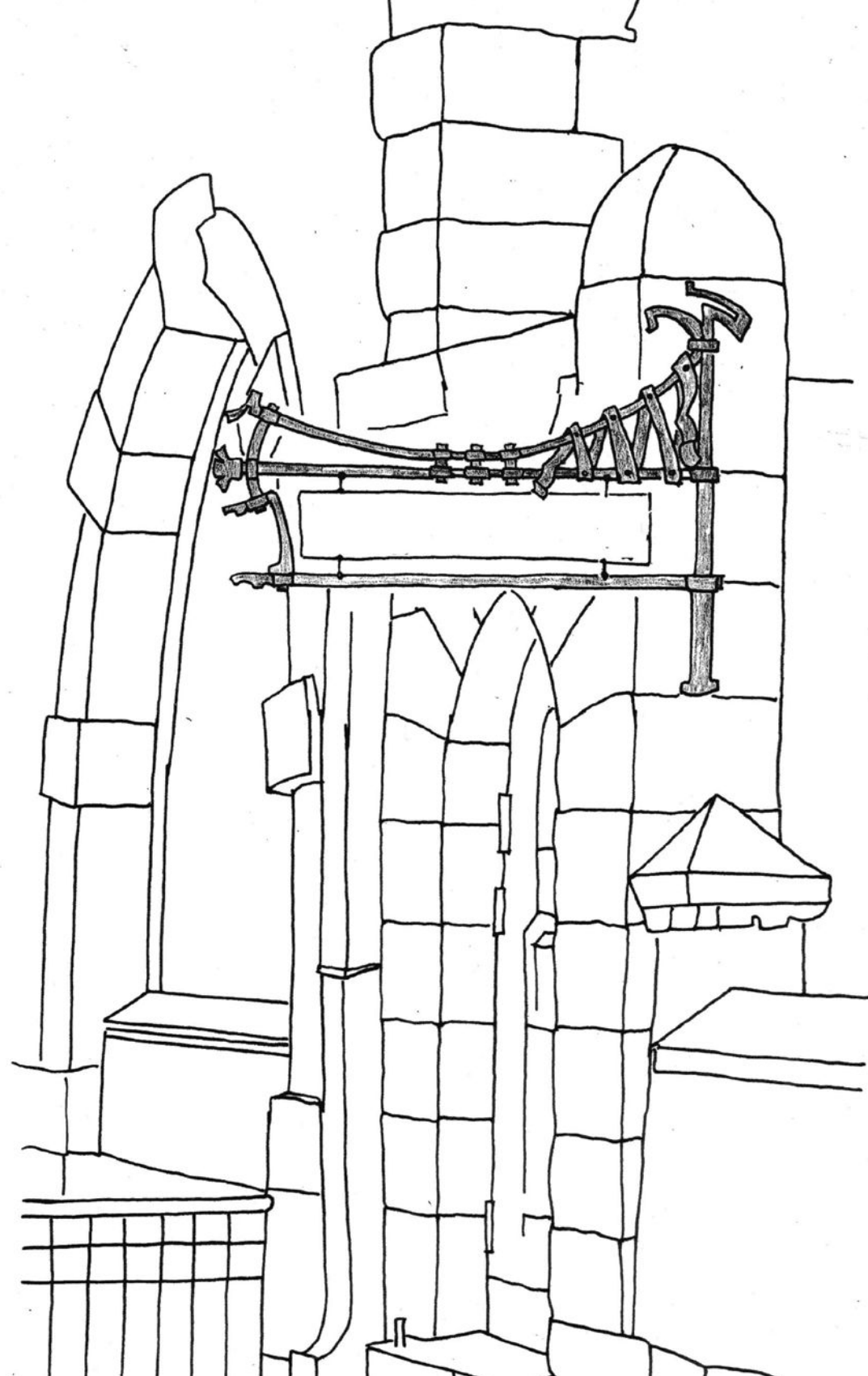

PIENIÄ ESINEITÄ JA AJATUKSIA
LEIJAALEE YMPÄRI TYÖPÖYTIÄ JA
LUONNOSLEHTIÖITÄ.

MONET VAIN JATKAVAT LEIJUMISTAAN,
TOISIA SAA HAROTUKSI ILMASTA ALAS
JA VANGITTUA VASARAN JA ALASIMEN

VÄLIIN.

• • •

EDESMENNYT YSTÄVÄNI hammasteknikkomestari Lars Nordberg antoi viisaan ohjeen: ”Jos sinulla on yksi hyvä idea, jaa se ainakin kahdenkymmenen kollegasi kanssa. Parhaassa tapauksessa saat kaikilta takaisin yhden uuden idean ja voit jatkaa työtäsi kahtakymmentä ideaa rikkaampana.”

KÄDENTAI DOT OVAT SUURELTA osin hiljaista tietoa, joka siirtyy juuri näin. Oppipoi-ka – kisälli – mestari -ketju ei ole sattumalta syntynyt. Vain kokemus kehittää tekemisessä ja henkilökohtainen näkemys kasvaa juuri näitä kokemuksia kartuttamalla.

AMMATTITAITO KASVAA AVOIMEN mie-
len avustamana. Tämä pätee aivan samoin kaikilla elämänalueilla, mutta kädentaitoam-
mateissa se konkretisoituu selkeimmin.

Mestarin velvoitteisiin kuuluu myös osaa-
misen siirtäminen eteenpäin. Pitää osata
istuttaa kisälliin ajatus pyrkimyksestä mes-
tariksi. Samalla pitää aina yrittää uudestaan
löytää itsestään se innokas kisälli, joka
haluaa oppia yhä uutta.

YLI KAHDENKYMMENEN VUODEN ajan
on pajalla ollut kymmeniä oppilaita, jotka
ovat saaneet nähdä mitä käsityöyrittäminen
on käytännössä. Idealismien ja realismien yh-
teensovittamista – maustettuna ripauksella
masokismia.

HALUAISIN EROTTAA TOISISTAAN ny-
kyisin niin muodikkaaksi tulleen käsityöläi-
syyden ja kädentaitoammatit. Kädentaito-
ammateissa on taustalla juuri tämä useiden
sukupolvien hiljainen tieto, kun taas myyjäi-
siä kansoittavat käsityöläiset toimivat enim-
mälti työstämällä ajassa olevia pikku ideoita
ja tekemällä niistä näppäriä tuotteita.

Ei niin, etteikö käsityö olisi laadukasta – hy-
vin tehty tuote on aina hyvin tehty. Käsi-
työssä korostetaan nykyisin usein ekologi-
suutta, kierrätystä ja luonnonmateriaaleja,
mutta tarjontaa katsoessa herää usein kysy-
mys tuotteiden tarpeellisuudesta vaikka ne
tuottavat tekemisen iloa ja tuloja tekijälleen.

Kädentaitoammatit taas tuottavat esineitä
ja rakenteita, jotka parhaimmissa tapauksis-

• • •

• • •

sa kestävätkä aikaa satoja vuosia. Olkoonkin
että valmistus ei aina välttämättä pohjau-
du viimeisimpään vaatimukseen ympäristöy-
sävällisyydestä, mutta kestävän kehityksen
mittarilla ne voittavat kaikki nurkkiin ka-
sautuvat ekotuotteet.

KÄDENTAITOAMMATTIEN SUURIMPANA
UHKANA näen viime aikoina kasvaneet sää-
döskokoelmat, jotka asettavat tekemiselle ja
suunnittelulle pahimmillaan ylikäymättömiä
vaatimuksia. Etenkin pienille yrityksille ne
ovat usein mahdottomia toteuttaa henkilös-
töresurssien puitteissa.

KUN HALUTAAN ERIKOISOSAAMISTA
vaativia töitä tai työsuorituksia niin niiden
suunnittelijoina ja laadun määrittelijöinä voi
usein olla vain tekijä itse. Suunnittelijoilla
ja valvovilla viranomaisilla ei ole välttämättä

riittävästi tietoa erikoisaloista. Tämä johtaa
helposti ja ymmärrettävästi siihen, että
suunnittelussa valitaan yksinkertaisem-
pi, helpompi ja tutumpi vaihtoehto. Olen
monesti törmännyt siihen, että suunnitte-
lijat myöntävät, kuinka paljon helpompaa
on vain ottaa materiaaliluettelo hyllystä ja
valita valmiista tuotevalikoimasta standardi-
tavaraa. Laadunvalvonta on toki hyvä asia,
mutta sen tämälntasoinen toteuttaminen
tulee köyhdyttämään tarjontaa ja sitä kautta
ympäristömme moni-ilmeisyyttä puhumat-
takaan siitä, että pula ammattitaitoisista
tekijöistä vain pahenee.

ONKO MEILLÄ VARAA päästää erikoi-
simpiakaan ammatteja täysin katoamaan,
vaikkei niille tuntuisi löytyvän sijaa nyky-
ajassa?

**”PERINTEEN VAALIMINEN EI OLE TUHKAN PALVOMISTA
VAAN TULEN KULJETTAMISTA ETEENPÄIN”**
(GUSTAV MAHLER)

• • •

PORTTI

RUOSTUTETTU TERÄS

2006

PÖYTÄ

RUOSTUTETTU TERÄS,

LASI 2004

JÄINEN

VALTAISTUIN

NÄYTTELYT

2011 ”Between tradition and future” Cheongju international craft biennale Etelä-Korea. Suomalaista muotoilua ja taidekäsityötä esittelevä jyrytetty näyttely

2011 ”Kohtumised” ryhmänäyttely. Linna galleria Pärnu, Eesti

2011 ”Kohtaamisia”, ryhmänäyttely Tyko-galleria, Nurmes

2011 ”Eikä me olla veljeksiä”, Galleria Laterna magica, Helsinki

2010 ”Sacral sign”, Ivano Frankivsk, Ukraina

2009 ”Ilmarisen perilliset” Taidesevät ry:n jyrytetty 30 v. juhlanäyttely, Suomen Käsityön Museo, Jyväskylä

2007 ”Monta Rautaa Tulessa”, Taidesevät ry:n jyrytetty ryhmänäyttely, Verkaranta, Tampere

2006 “Pelementejä”, yksityisnäyttely, Kauppa & Galleria, Helsinki

2004 2004 A.B.A.N.A. conference, Richmond, Kentucky, U.S.A.

2003 Korean National Craft Gallery, Seoul, Etelä-Korea

2003 European Blacksmith Project, Paju Book City, Etelä-Korea

2003 2. Kansainvälinen Itämeren Taontaviikko, Turku

2002 European Contemporary Blacksmithing, Total Museum, Seoul, Etelä-Korea

2001 ”Taatusti taottua”, yksityisnäyttely, Suomen Käsityön Museon galleria, Jyväskylä

2000 ”Metallit” – näyttely, Vanha kuparipaja, Fiskars

2000 Fareham Forge In, Fareham, Iso-Britannia

2000 Astioita ja esineitä, yksityisnäyttely, Galleria Bau, Helsinki

2000 The Henry Cort project, vesiveistosprojektin esittely, Galleria Bau, Helsinki

1999 Suomi – Latvia Metallitaide, Latvian Taideteollisuusmuseo, Riika. Kuusi latvialaista ja kuusi suomalaista metallitaiteilijaa

1999 ”Tulest Jäänud”, Eestin Kansallismuseo, Tarto

1999 Kansainvälinen Itämeren Taontaviikko, Turku

1998 Suomen Taidekäsityöläinen 1998, Taideteollisuusmuseo, Helsinki

1997 4. Kansainvälinen taontanäyttely, Gniew, Puola

1997 “Tulesta Temmattua” 2 - Taontapaja Rauta-Aika Verkarannassa, Tampere

1996 Fiskarsin Ruukkigalleria Höganäsissa, Höganäs, Ruotsi

1996 3. Weltkongress der Schmiede, Aachen Saksa

1995 2. Näyttely, Vanha kuparipaja, Fiskars

1994 ”Harakan Korut”, ryhmänäyttely, Harakan saari, Helsinki

1994 1. Näyttely, Vanha kuparipaja, Fiskars

1993 ”Tulesta Temmattua”, Taontapaja Rauta-Aika, Helskyn galleria, Helsinki

1993 ”Viikinkien jäljillä”, Helsingin Käsi- ja Taideteollisuuskeskus

1993 ”Sijaisheiluri”, yksityisnäyttely, Kioskigalleria, Helsinki

1992 ”Corpus Exhibition”, ryhmänäyttely Gallerie Metallum, Tukholma

1992 ”Näin Teen”, 90-vuotis juhlanäyttely, Savonlinnan Käsi- ja Taideteollisuusoppilaitos, Savonlinna

1991 2. Weltkongress der Schmiede, Aachen, Saksa

1989 First International Festival of Iron, Cardiff, Wales

1989 ”Taottua Rautaa”, Jarmo Anttila ja Jouko Nieminen, Taideteollisuusyhdistyksen galleria, Helsinki

1989 Suomi muotoilee, Taideteollisuusmuseo, Helsinki

1987 ”Meta-ryhmä”, Taideteollisuusyhdistyksen galleria, Helsinki

1987 ”Valovuosi”, ryhmänäyttely, Hvitträsk

1986 ”Rauta on taottava kuumana”, ryhmänäyttely, Suomen Kotiteollisuusmuseo, Jyväskylä

PALKINNOT, HUOMIONOSOITUKSET

2011 Ansiomerkki, myöntäjänä Silesian Hantwerks-kammer Puolassa

2008 Valtakunnallinen Taito-yrittäjä 2008, Taito ry ja Tapiola yhtiö

2003 Suomen Leijonan Ansioristi

1998 Vuoden Taideseppä, Taidesepät ry:n kiertopalkinto

1998 Henry Cort Competition, Fareham, Englanti, kansainvälinen suunnittelukilpailu, 1. palkinto sarjassa

Vesiveistos

1998 Suomen taidekäsityöläinen v. 1998, Taidekäsityöläiset Taiko ry / Ornamo

1997 1. palkinto korkeimmasta taiteellisesta tasosta, neljäs kansainvälinen taidetaontanäyttely Gniewin linnassa Puolassa, myöntäjänä taideakatemian rehtori.

1991 3. palkinto kansainvälinen taontanäyttely,

Aachen, Saksa

APURAHAT

2012 Helsingin kaupungin kulttuurilautakunta

2012 Uudenmaan Taidetoimikunta

2011 Taidetoimikunta, Matka-apuraha

2009 Taideteollisuuden tuotantotuki

2002 Taideteollisuuden uustuotantotuki

2001 Ornamo-säätiön stipendi

1996 Suomalais- ruotsalainen kulttuurirahasto

1992 Taidekäsityön laatutuki

1990 Suomen Kulttuurirahasto

1990 Helsingin Käsityö- ja Teollisuusyhdistys

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA, KONFERENSSIT

2011 Wrocław, Puola

2010 Ivano Frankivsk, Ukraina, International blacksmith festival

2009 Valbonne, Ranska

2004 A.B.A.N.A. Conference, Richmond, Kentucky, U.S.A. kutsuttuna luennoijana ja työnäytöksen antajana

2004 N.W.B.A. 25th Conference, Enumclaw, Washington, U.S.A. kutsuttuna työnäytöksen antajana

2003 Paju Book City, Etelä-Korea, European Blacksmith Project

2002 Soul, Etelä-Korea, European Blacksmithing workshop, luennoitsija Kook Min University

2000 Fareham, Iso-Britannia, kansainvälinen taontatapahtuma, työpajamestari

1996 Carlisle, Iso Britannia, kutsuttuna luennoijana ja työnäytöksen antajana

1996 Aachen, Saksa

1991 Aachen, Saksa

1990 Alfred State College, U.S.A.

1989 Cardiff, Wales

JÄSENYYYDET, LUOTTAMUSTOIMET

Taidesepät Ry, johtokunta 1990, 2007-2009, puheenjohtaja 1991,1992

Suomen Sepät Ry

Helsingin Mestarikilta, vastuumeestari 1991-1995

Ornamo / Taiteilijat O

Helsingin Käsityö- ja Teollisuusyhdistys, valtuuston jäsen 1994-, johtokunta 1998, 2006-, puheenjohtaja 1999-2003

Eesti Seppade Ühendus

A.B.A.N.A. The Artistic Blacksmith Association of North America

B.A.B.A. The Brittish Artistic Blacksmith Association

Sepänalan valtakunnallinen ammattitutkintotoimikunta, puheenjohtaja 1998-2001

TYÖSKENTELY

Työskennellyt ammatissa v:sta 1983 lähtien, itsenäisenä taidekäsityön tekijänä v:sta 1986 saakka

OPETUSTEHTÄVÄT

Opetus- ja luennointitehtäviä alan oppilaitoksissa kotimaassa ja ulkomailla v:sta 1989 lähtien.

KOULUTUS

1981-1983 Savonlinnan Kotiteollisuuskoulu, kovien materiaalien osasto, metalliseppä

1983-1985 Sepän oppisopimuskoulutus, Taidetakomo M. Viljanen Espoo

1985 Sepän ammattitutkinto

1985-1988 Taideteollinen Korkeakoulu koulutuskeskus, metallitaiteen täydennyskoulutus

1990 Sepän ylempi ammattitutkinto, seppämestari

2010-2011 Saimaan Ammattikorkeakoulu, 3D-mallinnuskoulutus

LUNASTUKSET, KOKOELMAT

Suomen Kotiteollisuusmuseo, Jyväskylä

Suomen Pankki

...

A FOUR YEAR OLD BOY WAS EDUCATED BY HIS OLDER
SISTER, A FEW YEARS OLDER. SHE TOOK HIM TO SEE A FILM
IN A GRAMMAR SCHOOL GYM. THE FILM WAS A FINNISH-
SOVIET CO-PRODUCTION OF KALEVALA, THE NATIONAL
EPIC OF FINLAND. ONE OF THE HIGHLIGHTS OF THE FILM
IS THE FORGING OF THE MYSTIC SAMPO BY BLACKSMITH
ILMARINEN. BIG FLAMES, BANGING HAMMERS AND BLACK
SOOTY MEN IN THE MIDDLE OF THE BLOOD RED BLAZE
WERE HOWEVER TOO MUCH FOR THE LITTLE BOY AND
HE RAN AWAY FROM THE CULTURAL EXPERIENCE TO THE
SCHOOL'S KITCHEN. BUT THE FLAMES HAD PUT THEIR
INDELIBLE SIGN INTO HIM.

...

30 YEARS BY THE FLAMES MASTER BLACKSMITH JOUKO NIEMINEN

JOUKO NIEMINEN IS without a doubt the internationally best-known blacksmith in Finland. HE WAS BORN 1961 in Laukaa, Central Finland. He graduated from Savonlinna School of Art and Craft in 1983. He then landed a one and a half year apprenticeship in a forge. In the late 1980's he studied in the University of Industrial Arts Helsinki and completed his Master's exam in 1990. He established his own workshop in 1986. JOUKO NIEMINEN HAS WORKED on a large scale of designing and producing ironwork. His work includes products from jewelry to large public sculptures. His main idea has always been to fit the traditional craft and it's techniques to the contemporary surroundings. Most of his work is

architectural and interior ironwork. Gates, railings, staircases and furniture are the most typical of his works. HE HAS BEEN AWARDED several times both nationally and internationally; Hand-crafter of the year in Finland 1998, Craft entrepreneur of the year in Finland 2008; 3rd prize in an international metal show Aachen, Germany 1991, 1st prize – the best artistic level – in a show Gniez, Poland 1997, Henry Cort competition Fareham, England 1998 – winner of the water sculpture design, Badge of honour granted by Silesian Hantwerkskammer Poland 2011. JOUKO NIEMINEN HAS BEEN an enthusiastic advocate, not only of his own craft, but of retaining the handcraft professions in general.

TRADITION IS NOT THE WORSHIP OF ASHES BUT THE PRESERVATION OF FIRE.

(GUSTAV MAHLER)

...

WWW.ARAZZO.FI

WWW.HKTY.FI
HELSINGIN KÄSITYÖ- JA
TEOLLISUUSYHDISTYS RY
KÄSITYÖYRITTÄJYYTTÄ
VUODESTA 1868

WWW.KUNINKAANLOHET.COM
JUHLATILOJA VANTAAKOSKEN
ÄÄRELLÄ!

AMMATTITAITOA

WWW.METROPOLIA.FI

“Omnia on takuu
osaamisesta ja asenteesta.”

EIRAN ISÄNNÖITSIJÄTOIMISTO OY
CASTRÉNINKATU 8, 00530 HELSINKI
PUH. 09-272 7350 FAX 09-2727 3555

Vakuutukset, pankki ja sijoittaminen

HANKETTA OVAT TUKENEET
TAITEEN EDISTÄMISKESKUS /
UUDENMAAN TAIDETOIMIKUNTA JA
HELSINGIN KAUPUNGIN
KULTTUURILAUTAKUNTA

GRAAFINEN SUUNNITTELU
SATU KONTINEN /
SATUKALA GRAPHIC DESIGN
KUVAT
JOUKO NIEMINEN, SATU KONTINEN,
SUSHIASTIASTO/JUHA REUNANEN,
FAREHAM/MARTTI HOCKMAN
PAINOPAIKKA
LIVONIA PRINT, LATVIA 2013
PAPERI
AMBER GRAPHIC 150 G

KUINKA HOUKUTTELEVASTI
TERÄS SAATTAAKIN MUOVAUTUA, KUN
PUOLIVAHINGOSSA KÄYTTÄÄ VÄÄRÄÄ
TEKNIIKKAA OIKEASSA PAIKASSA.
JOS SE VÄLILLÄ
VASTUSTAAKIN LOPUTTOMASTI
NIIN JOSKUS SE ANTAUTUU KUIN
ARMOSTAAN JA VIETTELEE JATKAMAAN.
SOVITAANKO, ETTÄ TAITOKIN ON TAIDETTA?

...